

Benyó György alezredes

MIT TANULTAM AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK
LÉGIERŐ EGYETEMÉN

Két bevándorló találkozik 20 év után az Egyesült Államokban.

- Mi van veled, hogy élsz?
- Tudod, mikor kijöttem láttam, hogy az utcában nincs étterem. Nyitottam egyet és azóta is megélek belőle. És Te?
- Tudod, mikor kijöttem láttam, hogy az utca tele van étteremmel. Gondoltam, ha ennyien megélnék belőle, nekem is menni fog. Nyitottam egyet és azóta is megélek belőle.

A tanulás szemléletformálást jelent. Lehet, hogy ugyanabból a tényből más következtetést vonunk le. Lehet, hogy más-más tényből ugyanazt a következtetést vonjuk le. Nem baj, ha nem vagyunk egyformák. A lényeg, hogy mindig találjuk meg a megfelelő megoldást. Sok mindent másképp látok, mint állampolgár és mint katona, mióta hazajöttem az Egyesült Államokból, ahol 1992. június 15. és 1993. március 18. között folytattam tanulmányaimat az Egyesült Államok Légierő Egyetem Parancsnoki és Törzs Akadémiáján, a Maxwell Légibázison Montgomery városban, Alabama államban.

A képzés során 12 amerikai egyesült államokbeli, 1 kanadai tiszt volt az osztálytársam. Többségük az amerikai légierő, néhányuk a hadsereg, illetve a haditengerészet tisztje volt. köztük nő is, egyikük pedig civil. Ezt a vegyes összetételű fontosnak tartják, segítségével a képzés során lehetőség van különböző nézőpontok alapján megközelíteni egy adott kérdést. Az osztályfőnök az amerikai légierő tisztje, előző évben végezte az ACSC-t. Ezt a beosztást egy évig töl-

ti be. Segítségükkel a tananyagon felül kiegészítő ismerete-
ket szereztem az egyesült államokbeli életformáról, az Egye-
sült Államok fegyveres erő erkölcsi-fegyelmi-szakmai hely-
zetéről.

Az iskolán 54 nemzet 76 tisztje tanult NATO, ázsiai,
latin-amerikai és afrikai országokból. Egy osztályban leg-
feljebb két "nemzetközi" tiszt volt. Az amerikai tisztek
mintegy 20 %-a részeseül ilyen jellegű képzésben. Az itt
szerzett "diploma" adaptálása magyar viszonyokra nem egyszer-
ű, a két ország fegyveres erőiben lévő képzés különbsége
miatt. Az amerikai tisztek egyetemi végzettséggel, őrnagyi
rendfokozatban kerülnek be az intézménybe. Az itt szerzett
ismeretanyag részben több, részben kevesebb, mint a Zrínyi
Miklós Katonai Akadémián nyújtott ismeretek, pl. az ACSC-on
nem foglalkoznak század, zászlóalj, ezred harcászattal. Az
Egyesült Államok Parancsnoki és Törzs Akadémia nem pótolhat-
ja a ZMKA-n kapott képzést, véleményem szerint annak tovább-
fejlesztésének minősíthető. A képzés kimondott célja a szem-
léletformálás, a kreatív gondolkodás fejlesztése. Felkészí-
teni a tisztet arra, hogy a katonai felső vezetés jövőbeni
tagjaként képes legyen az ország politikai vezetését kato-
nai-politikai tanácsokkal ellátni. Nemzetközi konfliktusokat
elemelve képes legyen segítséget nyújtani a politikai veze-
tés számára: van-e az adott problémának katonai megoldása,
érdemes-e abba belefogni, a befektetett erő, energia, pénz
arányban áll-e a várható nyereséggel. Ennek megfelelően az
előadást követő szemináriumi foglalkozások, illetve felméré-
sek témája gyakran egy-egy nemzetközi feszültséghelyzet meg-
oldási javaslatainak kidolgozása volt. (Pl. Egyesült Államok
erődemonstráció szervezése egy latin-amerikai ország ellen;
Egyesült Államok szerepe egy kazahsztáni nacionalista fordú-
lat esetén stb.).

Igen fontos, visszatérő szempont a pénz az itt megis-
mert katonapolitikus gondolkodásban. Mindig figyelembe kell

venni, van-e gazdaságosabb megoldás, pl. egy irányított rakéta nem ér-e többet egy Uzemanyag-szállító jármű ellen felhasználva, mint egy első vonalbeli harcokocsik ellen. Első esetben a helikopter épségének kisebb mértékű kockáztatásával több harcokocsit tehetünk mozgásképtelenné.

Szintén igen fontos számukra az egyén kreativitása a feladat végrehajtása során. Felfogásuk szerint részletekbe menő feladatkidolgozás helyett célszerűbb a célt közölni a végrehajtókkal, a többit oldják meg ők. A túl központosított, szigorú terv szerinti tevékenység hatékonyabb ugyan ha működik, de a legkisebb eltérés megbénítja a végrehajtókat. Pl. Irak légierője képtelen volt tevékenykedni az Öböl-háborúban a központi irányítás hiánya miatt. Márpedig eltérés a tervtől mindig van.

Az intézmény magas szintű nemzetközi együttműködésben (külföldi és belföldi tanárok, előadók, hallgatók) a gyakorlati életben jól alkalmazható képzést nyújt vezetéselmélet, nemzetbiztonsági ügyek, alacsony intenzitású konfliktusok, hadtörténelem, légierő alkalmazása, űrhadviselés terén. A fő cél - ahogy említettem - nem a tárgyi tudás, hanem a gondolkodás kívánt irányba való fejlesztése, a tiszt felkészítése a "politikus-katona" szerepre. Az Egyesült Államok fegyveres erői szigorúan politikamentes működésre vannak berendezkedve. Azonban egy bizonyos szint fölött követelmény a politikus gondolkodás. A politikamentes berendezkedés nem jelent ideológia mentességet. Az amerikai tiszt valóban nem politizál, elfogadja a nemzet akaratából hatalmat gyakorló párt vezető szerepét, illetve az elnök vezető szerepét. Bár vannak nyilván demokrata, illetve republikánus beállítottságú tisztok - a többség republikánus. Egyöntetűen elhatárolják magukat minden ideológiai szélsőségtől, a kommunista, fasiszta, fajgyűlölő irányzatoktól. Egyértelműen a polgári demokrácia meggyőződéses hívei.

Az ellenőrzés-értékelés az iskolán folyamatos, alkalmanként írásbeli teszttel, feladattal kiegészítve. A tanulás ennek megfelelően stresszel és terheléssel jár. Az értékelés korrekt, a vizsgák alatt puskázás, sugás nem fordul elő. Az állandó verseny miatt a hallgatók ilyen jellegű segítséget nem kérnek, nem adnak és nem tűrnek el.

A napi felkészülés mintegy 100 oldal tananyag előolvasását igényli az időszakos feladatok teljesítésén felül. A tanulást segítő, rendkívül jól felszerelt könyvtár áll a hallgatók rendelkezésére naponta este 10 óráig.

Az oktatás előadások és szemináriumok formájában történik. Igen gyakran meghívott előadók, más egyetemek professzorai, külföldi (belföldi) politikusok, magas beosztású katonák, veteránok tartanak előadást. A vietnámi veteránok megkülönböztetett tiszteletben részesülnek. Egy bizonyos beosztás fölött szinte elképzelhetetlen, hogy az illető nem harcolt Vietnamban.

Nagy súlyt helyeznek a szemléltetésre, amiről csak lehet filmet mutatnak be, beleértve a film feltalálása előtti idők eseményeit (amerikai polgárháború stb.).

A szemináriumon egy-egy hallgató vezetésével (elnök) vitatják meg az előadás és a kötelező irodalom anyagát. Kiselőadások hangoznak el a levezető elnök számára szintén plusz felkészülést igényel a feladat. Az elnöki feladatot minden hallgató rendszeresen ellátja.

Szervezett tanulmányi kirándulásokon az ott tanuló tiszt lehetőséget kap az Egyesült Államok politikai-gazdasági-katonai életének, az amerikai nemzeti értékek, kultúra tanulmányozására. Pl. Kongresszus, Amerika

Hangja rádióállomás, Világbank, Pénzverde, Lockheed repülőgépgyár, Huntswill Űrkutatási Központ, "Red Lag" harcászati kiképzőbázis Nellis AFB, Fort Benning Ranger kiképzőbázis, Pensacola Haditengerészeti Légibázis, Eglin AFB kísérleti központ stb.

Az amerikai fél nagy súlyt helyez az ott tanuló külföldi tiszt véleményének megismerésére. Ez bevallottan ugyanolyan fontos, mint a képzés maga. A számukra hasznos véleményeket azonnal felhasználják az oktatás során. Fontosnak tartják más nézőpontok megismerését. Különös volt hallani egy ottani véleményt, mely szerint Európa a militarizmus bölcsője. Az európaiak 20-30 évenként egymást pusztító gyilkos háborúkba kezdenek, ezért a legjobban az tette, aki otthagyta annak idején a kontinenst és letelepedett Amerikában. Szomorú igazolása folyik ennek a véleménynek napjainkban Bosznia-Hercegovinában.

A tanfolyam elvégzése után saját kérésemre 1 hetet töltöttem az Egyesült Államok hadseregrepülőök Fort Rucker kiképzőbázisán. Itt a hadseregrepülőök kiképzésével, harcászati elveinek oktatásával ismerkedhettem.

Az általam fontosnak tartott értékek és különbségek:

Sportélet

A helyi követelményeknek megfelelően minden tiszt önállóan és intenzíven sportol, erre külön idő nincs biztosítva. A fizikai követelményeket nem teljesítőket az Egyesült Államok fegyveres erőiből meghatározott időn belül - érdemeikre való tekintet nélkül - eltávolítják.

Péntek délutánonként kötelező soft-ball mérkőzések voltak a hallgatók számára. Itt a bevallott cél nem a sport, hanem az amerikai kultúra megismerése és a közösségi

összetartozás erősítése volt. Jelentős alkoholfogyasztással sem ezen, sem más rendezvényen nem találkoztam. Az amerikai tisztideál sportol, nem iszik, nem dohányzik.

Család

Az amerikai szervek kérésének megfelelően az ott tanuló tisztok általában családjukkal együtt érkeztek, illetve legalább egy időre családjuk is jelen volt, beleértve a lengyel és csehszlovák tisztársaimat. A nyugati világban a család, a tisztfeleség szerepe alapvetően különbözik a nálunk megszokótól. A tisztfeleség a férj beosztásától függően aktív közéleti tevékenységet folytat a többi tisztfeleség körében. Feleségként részt vesz különböző katonai rendezvényeken. A szóban forgó iskolában a feleségek látogathatják az előadások egy részét, kifejezendő szoros összetartozásukat a férjjel, a fegyveres erőkkel. Az amerikai fél a külföldi tisztfeleségek számára külön foglalkozásokat, összejöveteleket is szervez, ahol alkalom nyílik a "tisztfeleség" szerep gyakorlására.

Számomra a magyar szervek nem engedélyezték családom kiutazását. Feleségem saját költségemen 6 hetet töltött a légibázison (1992.11.26-1993.01.04-ig), részt vett a megfelelő foglalkozásokon. Az amerikai fél ezt a tevékenységet "diplomával" is honorálta a többi tisztfeleséghez hasonlóan.

Javaslatom: a jövőben is elfogadhatónak tartom a magyar tisztok család nélküli tanulmányaimat az Egyesült Államok különböző intézményein, azonban 4-6 hét időtartamra javaslom engedélyezni a feleség kiutazását. Az utazás költségei a tisztet terhelhetik, az ott-tartózkodásra pedig a saját szervek engedélye esetén az amerikai kormány napi + 25 dollár megélhetési költséget biztosít. A magyar fél részére így módon a feleség kinn tartózkodása anyagi terhet nem

Jelent, a feleség viszont a többi külföldi tisztfeleséghez hasonlóan rövid időre részt vehet a képzésben.

Szállás, élelmezés

A biztosított valutáért magas színvonalú lakrészt bérelhettem a légibázison. A lakrészben nappali, hálószoba, fürdőszoba, konyha, TV, hűtő és távhívásra alkalmas telefon állt egyedüli rendelkezésemre. A helyszínen szintén magas színvonalú étkezési lehetőségek között válogathattam.

Hagyományok

Az Egyesült Államok fegyveres erőiben a nálunk megszokotthoz képest rendkívül erős a hagyományápolásra való törekvés. Ez megnyilvánul például alakulatok elnevezéseiben. Nem ritkák a lovas alakulatok, ami ma már páncélos vagy helikopteres alakulatot jelent. Ugyancsak ez a hagyományápoló törekvés nyilvánul meg a díszegyenruházaton. A magyar egyenruha korszerűtlennek tűnik a nemzetközi mezőnyben, nemcsak azért, mert számukra nehézséget okozott megkülönböztetni a bolgártól vagy csehszlováktól. A zubbony hétköznapiakon túl ünnepélyes - más nemzetek tisztjei pulóvert vagy inget hordanak -, ünnepélyes alkalmakkor pedig túl szerény az aransujtásokkal díszített, szabásukban múlt századi öltözködési szokásokra emlékeztető díszegyenruhához képest. Pl. egy díszfogadáson a török kollégám megkérdezte, én miért nem viselem a díszruhámat. A szokásos zubbony fehér inggel számára nem tűnt elég ünnepélyesnek a többi nemzetéhez képest.

A közelmúltban megjelent "kistársasági" öltözet megállja helyét nemzetközi rendezvényeken, alkalmas arra, hogy tisztjeinknek a magyar katonai öltözködés hagyományait tükröző elegáns megjelenést biztosítson.

Az Egyesült Államok hádtörténelmének dicső és olykor kevésbé dicső eseményeinek tanításával igyekeznek katonai hagyományaikra büszke, azokat szívesen vállaló és továbbfejleszteni akaró "amerikai" nemzettudatú tiszteket képezni - sikerrel. A katonai hagyományaikra büszke, magas szintű nemzeti érzésű amerikai tisztekben fel sem merül a világ többi nemzetének lenézése. Miközben komolyan hiszik, hogy a világ legnagyobb nemzetét szolgálják a világ legjobban képzett katonáiként, a világ legmagasabb technológiai szintű fegyverrendszereinek birtokában, őszintén hisznek a szabadságban, a demokráciában és a fajok, a nemek, a nemzetek egyenlőségének eszméjében. Hivatásuk során a pályaválasztáskor, az aktív szolgálatból való kiválásig rendkívül fontos motivációjuk a fizetés. Eletük folyamán a magasztos eszmék mellett nyíltan és bevallottan a pénz, a fizetés a fő mozgató erő. Fizetésükért, az eszmékért, az Egyesült Államok nemzeti érdekeiért bárhol, bármikor készek feladataik végrehajtására, az ország politikai vezetése döntésének megfelelően.

Mindent egybevetve, az amerikai tiszt világa rendkívül kemény, fizikai és szakmai követelmények szempontjából állandó küzdelmet igénylő világ. Számunkra sokszor zordnak és kegyetlennek tűnhet- Noha katonai hagyományaink az övékénél jóval messzebbre nyúlnak vissza, van mit tanulni tőlük katonai téren ugyanúgy, mint vezetéselmélet és emberi viszonyok, erkölcsi-fegyelmi helyzet és követelménytámasztás terén is.

Csoportszellem

A képzés során nagy súlyt fektetnek a csoportszellem fejlesztésére. A katonai kollektíva kialakítása azonban az emberi méltóság, az individuum tisztelete és sérthetatlensége mellett történik. A kollektív szellem a kapott feladatot csoportként történő sikeres végrehajtására való képességet

jelenti számukra. A csoportszellemet erősíteni hivatott társasági összejövetelek ritkán tartanak egy-két óránál tovább. A szabad idejét mindenki önálló egyéniségként - általában családjával, illetve egyéni tervei szerint tölti.

Az egyén szerepe, tolerancia

Általános a másik ember véleményének, akaratának tisztelet. Senki nem próbál lépten-nyomon beleszólni más ember életébe. Ezt még felkérés esetén is elhárítják azzal, hogy ezt neked magadnak kell eldöntened., Ennek megfelelően a segítségnyújtás is más, mint az itthon megszokott. Nem felkarolják a gyengébbet, hanem segítenek segíteni magadon". Aki nem felel meg a követelményeknek, annak máshol kell sikeresnek lennie. A méltányosság számukra nem azt jelenti, hogy adjunk meg valamit annak is, akinek ugyan nem jár, de méltányos; hanem azt, hogy mindenki azt kapja, ami jár neki (1. előléptetések nálunk a Honvédelmi Törvény előtt), amiért keményen, maga erejéből megdolgozik. Pl. komputerfelelős osztálytársam kérésre megmutatta, hogy kell a készüléket bekapcsolni, hol a használati utasítás, majd biztatott, hogy álljak neki. Ugyanis neki nincs arra ideje, hogy mind a 13 osztálytársát megtanítsa komputerrel bánni. A saját érdekemért nekem kell megdolgoznom.

Az emberi méltóság, az egyén tisztelete

A kitüntetések, előléptetések nincsenek Unnephez kötve. Ezért soha nem tömegével történnek, legfeljebb 2-3 ember van érintve egy alkalommal. A ceremónián részt vesz a család, a parancsnok fejből szól az érintett emberi-katonai érdemeiről, majd felolvassák a parancsot. Ez után a kitüntetett, előléptetett egy szelet tortára és Udítóre hívja meg környezetét. Az aktus személyhez szóló, különleges, elkerülve a nevek és elismerések 40-50 percen át történő elszemélytelenítő felolvasását.

Ellátás

Nincs központi étkeztetés, a tisztek saját pénzükön ott ebédelnek, ahol akarnak. A bázison több étterem áll rendelkezésre, illetve haza is mehetnek ebédidőben. Jelentős részük táskából, otthonról hozott szendvicset fogyaszt, majd testedzésre vagy tanulásra használja az ebédidőt. Ez az önállóság a hajózókra is érvényes, éles ellentétben a mi minden módon gondoskodni kívánó megoldásunkkal, amely értelmében akarata ellenére is etetjük, pihentetjük, kondicionáltatjuk a hajózót, beleszólva életébe.

Az eredményt vizsgálva nem találunk bizonyítékot az ilyen nagymértékű gondoskodás előnyeire.

A mi rendszerünk még ma is sok esetben pazarláshoz és kiváltságokhoz vezet. Pl. Udültetés, hajózó étkeztetés, térítéses gépjármű-igénybevétel, jutalom, ruhapénz. Annyi lehetőség nincs, hogy mindenki részesedjen benne, tehát az fog kapni aki "közel ül a tűzhöz". Ez pedig nem méltányos a többivel szemben. Sok esetben eltér az alaprendeltetéstől: pl. az adózó fuvarozó vállalkozó pénzén tartott honvédségi alkalmazott az adófizető pénzén fenntartott autóval fuvarozik igen kedvező áron, elűtve az illetőt az adóbefizetéshez fontos munkalehetőségtől. Az adófizető a katonai eszközt a haza védelmére szánja és nem magánépítkezéshez.

Másik példa: hajózó kondicionáló Udültetés. Az Egyesült Államokban nincs ilyen. Ahelyett, hogy egyformán, a beosztáshoz kötötten kifizetnénk egy bizonyos összeget, amiből a hajózonak lehetősége lenne fizikai kondíciója karbantartására, elküldjük őt Udülőbe. Ugyanazért a pénzért nem mindegy, hogy novemberben vagy májusban megy az illető Balatonkenesére. Lehet, hogy novemberben 1 hét sídúra

Ausztriában többet érne, mint 3 hét Balatonkenesén, de az illető nem választhat a paternalista gondoskodás miatt. Kéltünk a hajózára és az elégedettség helyett az ellenkezőjét váltja ki.

Harmadik példa: az Egyesült Államokban nincs jutalom. A munkáját mindenki köteles legjobb tudása szerint elvégezni. A jutalomkeretet pedig ki kell osztani. Vannak beosztások, ahol 80-80 %-os feltöltöttség mellett dolgoznak hivatásosaink. Nem hiszem, hogy igazságosan meg lehet különböztetni, ki érdemel jutalmat és ki nem. Méltányosabb lenne a jutalomkeretet 14. havi fizetésként kiosztani az állománynak, kivéve pl. a fenytéssel rendelkezőknek.

Mindenképp érdemes lenne átgondolni a kollektív juttatások hatékonyságát. Érdemes megfontolni, nem célszerűbb-e az erre fordított pénzt beépíteni a fizetésbe, ezzel megszüntetve egy sokba kerülő elégedetlenség forrást.

Fontos tanulság a pozitív attitűd jelenség. Az amerikai tiszt mindig jókedvű, erős, optimista, mert ez a kívánatos alaphozzáállás. A náluk alkalmazott rendszer eredménye a sikerélménytől öntudatos, beosztásának megfelelően akaró és magasabb beosztásra törekvő, jó fizikai kondíciójú, jól öltözött, ápolt tiszt. Eless ellentétben a nálunk ma még előforduló perspektívtalan, lehangolt, elhízott, kitérdelt nadrágot és kopott inget viselő, szanatóriumi és üdülő beutalót, valamint egyéb juttatásokat megszerezni törekvő figurától, aki csak egyet tud biztosan: nem kíván magasabb beosztást és ezzel nagyobb felelősséget vállalni. Hozzáteszem, a Honvédelmi Törvény és a majdani tisztek jogállásáról szóló törvény várhatóan jó irányú változást hoz, illetve már hozott is hivatásos állományunk hangulatában és viselkedésében. Figyelemre méltó az információ-áramlás lehetősége: minden osztályban van számítógép és nyomtató. A számítógépen át közérdekű üzenetek

érkezhetnek a stúdióból, amit az ezért felelős osztálytárs rendszeresen ellenőriz és "terít". Minden osztályban van nyilvános telefon, amit saját telefonkártya felhasználásával bárki bármikor használhat.

Vallás

Az amerikai katonák életének és értékrendjének igen fontos része a vallás. Gyakorlása nem kötelező, de a társadalmi érintkezés jelentős területe vasárnap délelőtti istentisztelet. Ez nem csak vallási, de közösségi rendezvény is. Az amerikai katonai rendezvényeken, ünnepeken gyakran szót kap a lelkész, lehetőséget biztosítva a hívők számára egy közös foháshoz. Az amerikai katonai bázis állandó tartozéka a templom, amelyen nincs felekezeti jelzés, az egyszerűen Isten Háza, a vallás gyakorlásának és társadalmi összejöveteleknek színtere.

Nacionalizmus

A mi internacionalista neveltetésünk folytán számomra meglepő a nemzeti jelvények, lobogó szimbólumok olyan mértékű elterjedtsége, ami náluk tapasztalható a mindennapos használata. Magyarországi viszonylatban ez a természetes nemzeti büszkeség és hovatartozás kifejezése egyelőre túlzott magyarkodásnak tűnik ellenére, hogy más országokban ez a mindennapi, a megszokott. Az amerikai tisztek körében ez az erős nemzeti hovatartozás-tudat nem párosul más nemzetek lenézésével.

Fontos különbség a VSZ időkben nálunk megszokott felfogáshoz képest, hogy egy nemzetközi probléma megoldásánál nyíltan az első szempont a saját nemzeti érdek, majd a szövetségesek és baráti országok érdekei. Ha a saját alapvető nemzeti érdekek nincsenek érintve, úgy nem érdemes embert, technikát, pénzt kockáztatni a beavatkozással. Ez

egyrészt példaérték lehet számunkra, másrészt segít kiszámítani az Egyesült Államok lépéseit a nemzetközi porondon. Pl. Jugoszláviában nagy valószínűséggel az Egyesült Államok nem fog beavatkozni.

Fontos katonai tanulság Douhet-elméletének alkalmazása. Nem biztos, hogy a háború csak összefegyvernemi harcban, a szárazföldön vívható meg. Lehet, hogy korszerű légiereővel is megnyerhető, a szárazföldi csapatok pedig csak a siker stabilizálását szolgálják.

A szovjet típusú katonai gondolkodás szerint "egy magaslattal addig kell roharni, amíg el nem foglaljuk" (Mao).

Az amerikaiak büszkék arra az állítólagos szovjet megállapításra, hogy az amerikaiaknak vannak ugyan szabályzataik, de azt soha nem olvassák. A fő jelszó: "A munkát el kell végezni". A feladatot végre kell hajtani. Ennek érdekében pedig semmiféle szabály nem köti őket, minden megoldás megfelelő, ami felesleges áldozatok nélkül a befektetéssel arányos nyereséget hoz.

Az Egyesült Államokban elképzelhetetlen, hogy 30 %-os tervezett veszteséggel számoljanak, ahogy ez nálunk még ma is előfordulhat. Nem szabad fölöslegesen kockáztatni, az amerikai közvélemény igen érzékenyen reagál az emberi áldozatokra. Számomra jelentős eltérésnek tűnt, hogy a képzés során nem ragaszkodnak semmiféle egyöntetűséghez, ami nálunk sokkal fontosabb szempontként jelentkezik, pl. nincs kifejezett katonai terminológia, egyszerűen beszélnek és megértik egymást. Sokszor eszembe jutott, hogy nálunk az érdemi vita előtt huzamos idő telne el a fogalmak tisztázásával.

Térképrajzolásnál nem alkalmaznak szabványosított

méretű jeleket és betűket, mindenki a térkép méretarányának és egyéni felfogásának megfelelő méretű jelzéseket használ.

Öltözködésük sincs úgy leszabályozva, mint nálunk, a célszerűségnek és egyéni hőérzetnek megfelelően inget, pulóvert vagy zubbonyt viselnek. Nem kelt feltűnést, ha egy haditengerészeti katoná pilótadzsekiben van, aminek a háta is tele van ragasztva századjelvényekkel. Ezek ellenére senki ne gondolja, hogy az Egyesült Államokban nincs katonai fegyelem. Van, sokkal keményebb, mint nálunk, csak másban nyilvánul meg.

Következtetésem a képzéssel kapcsolatban

Ma már tudom, hogy a Varsói Szerződés rendkívül erős szövetség volt. Tudom, hogy az egykori szovjet, illetve a magyar Zrínyi Miklós Katonai Akadémián szerzett katonai ismeretek értékes szakmai alapot jelentenek ma is. Az Egyesült Államokban a képzés során a ZMKA-n szerzett szakmai ismereteimnek nagy hasznát vettem, segítségükkel sikerült érzékelnem az Egyesült Államok hadászati-, hadműveleti-, harcászati elvekben levő jelentős különbségeket. Úgy gondolom, a szovjet katonai elvek a rendelkezésre álló technológiával és fegyverrendszerekkel alkalmasak voltak egy, a két hajdani nagy koalíció közötti háború megnyerésére még a Varsói Szerződés felbomlását megelőző évben is.

A körülmények azonban megváltoztak. Magyarország új helyzete az új honvédelmi alapelvekre épülő, új katonai felfogást igényel. A tapasztalatok alapján az adott elvek és fegyverek másként működnek korlátozott méretű háborúban, alacsony intenzitású konfliktusban, mint egy esetleges világméretű összecsapásban.

Egy ország katonai potenciálja szoros összefüggésben van gazdasági teljesítő képességével. Az utóbbival

összhangban lévő katonai célokat kell kitűzni. pl. A Szovjetunió vitathatatlan katonai ereje ellenére háború nélkül összeomlott, mert nem volt összhang a katonai és a gazdasági potenciál között.

Feltétlen figyelembe kell vennünk a mennyiség és minőség közötti összefüggést. A Varsói Szerződés megszűntével más mennyiségekben kell gondolkodnunk. A kitűzött katonai célok eléréséhez nem számolhatunk az 1991 előtti mennyiségű emberanyaggal és harci technikával. Véleményem szerint az elveszett mennyiséget minőséggel kell pótolni: jól képzett, hivatásos katonák és "Hi-Tech" a harci technikában. Megfontolandó, mennyit költünk a hadseregre, ha sem mennyiségben, sem minőségben nem tudjuk túlszárnyalni lehetséges ellenfeleinket. Lehetséges, hogy ebben az esetben az ellenállás szimbolizálására jóval kisebb haderő is elég. A nemzeti túlélés érdekében pedig ebben az esetben a gazdaság, a kultúra, a művészetek terén kifejtett erőfeszítésünk hasznosabb lehet. Pl. a zsidók a gazdaságban lévő jelentőségükkel, valamint vallásuk, nemzeti kultúrájuk fenntartásával biztosították a nemzeti túlélés lehetőségét évszázadokon keresztül. A baszkok kultúrájuk megőrzésével alapozták meg nemzeti túlélésüket szintén évszázadokon át. Magyar példa: Deák Ferenc a kiegyezéssel többet ért el, mint Kossuth a szabadságharccal, mert egy gazdasági fellendülés kezdetét alapozta meg vele.

A mai viszonyok között, ha minőségben nem tudjuk lehangereelni esetleges ellenfeleinket egy katonai konfliktusban, akkor el kell kerülnünk azt. Ma már egyszerűen nincs annyi emberünk és üzemképes technikánk, hogy a régi marxista-leninista hadművészet alapján érdemes legyen háborút vívelnünk számbeli fölényben lévő ellenséggel szemben.

Véleményem szerint eddigi katonai ismereteink egy

részét a jövőben is hasznosítani tudjuk, de a megváltozott körülmények miatt eddigi elveinket, hadseregünk szervezeti felépítését, összetételét, létszámát, fegyverzetét felülvizsgálunk, illetve módosítanunk kell. A további hasonló szintű amerikai egyesült államokbeli képzéshez javaslom szintén a Zrínyi Miklós Katonai Akadémián végzett (vagy egykori szovjet katonai akadémián végzett) tisztek küldését. Az Egyesült Államok Légierő Egyetem képzési színvonala és nemzetközi jellege folytán a jövőben esetlegesen előforduló, nemzetközi együttműködést igénylő NATO, valamint egyes diplomáciai beosztásokhoz is megfelelő elméleti és gyakorlati alapot nyújt.

Lehet, hogyha más tanult volna az ACSC-on, más következtetéseket találna lényegesnek. En megpróbáltam a saját szemléletem alapján összesűríteni, amit az Egyesült Államokban fontosnak találtam, remélem mindnyájunk számára tanulság lehet.

Egy kis izelfitőként az ott uralkodó szellemről

Amerikai évfolyamtársaim a következő hitvallást fontosnak találták beírni évkönyvünk elejére:

"Nem kívánok átlagember lenni. Jogom van a különlegességhez. Keresem a lehetőségét kifejlesztenem azt a tehetséget, amivel Isten megáldott - nem pedig a biztonságot.

Nem kívánok eltartott polgár lenni, megalázott és eltunyult az állami gondoskodástól. Vállalni akarom a kiszámított kockázatot, álmodni és építeni, elbukni és sikert aratni. Az élet kihívásait helyezem előtérbe a garantált létezéssel szemben. A megvalósulás borzongását az utópisztikus nyugalom ellenében.

Nem cserélem fel szabadságomat előnyökért, sem méltóságomat alamizsnáért. Soha nem hajlok meg semmilyen földi tekintély,

sem fenyegetés előtt. Ez az én örökségem, állni egyenesen, büszkén és félelem nélkül, magam gondolkodni és cselekedni. Elvezni munkám gyümölcsét, bátran szembenézni a világgal és szólni:

ezt Isten segítségével elvégeztem.

Mindaz kifejezi, mit jelent amerikainak lenni."